

КУЛИНИЧ ІВАН МАРКОВИЧ

28 вересня 2002 р. відійшов у вічність відомий український учений-історик, один з провідних фахівців у галузі германістики, заслужений діяч, доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник Інституту історії України НАН України Кулинич Іван Маркович.

Народився І. М. Кулинич 15 серпня 1924 р. у с. Грушківці Кам'янського району Черкаської області в селянській сім'ї. Після закінчення сільської семирічної школи він поступив у Смілянський механіко-технологічний технікум, навчання в якому перервала Велика Вітчизняна війна.

У січні 1944 р., з визволенням Черкаської області від фашистських окупантів, І. М. Кулинича призивають в ряди Радянської армії. Під час виконання одного з бойових завдань у червні того ж року він був тяжко поранений, внаслідок чого втратив зір. Після тривалого лікування, будучи інвалідом, Іван Маркович усю свою енергію і сили мобілізує на повернення до повноцінного життя. В 1947 р. вчиться в Ніжинській школі по підготовці сліпих інвалідів Вітчизняної війни у вищі учбові заклади, а в 1948 р. стає студентом історичного факультету Львівського університету, який закінчив з відзнакою у 1953 р.

З того часу все творче життя вченого нерозривно пов'язане з Інститутом історії України НАН України. Під час навчання в аспірантурі інституту він підготував і захистив кандидатську дисертацію "Становище і боротьба робітничого класу Болгарії на початку XX ст." Та його наукові інтереси все більше концентруються навколо історії Німеччини, українсько-німецьких зв'язків. У 1959 р. вийшла у світ перша монографія І. М. Кулинича про діяльність комуністичної групи "Спартак" в Україні, а в 1963 р. — монографія "Україна в загарбницьких планах німецького імперіалізму (1900—1914 рр.)", яка лягла в основу його докторської дисертації, успішно захищеної в 1970 р.

Його перу належить монографія "Українсько-німецькі історичні зв'язки", що охоплює період з часів Київської Русі до кінця Другої світової війни. В передмові до неї академік І. К. Білодід зазначає, що вона "написана на основі надзвичайно широкої бази і є першою узагальнюючою працею про українсько-німецькі історичні зв'язки...".

В Інституті історії України він пройшов шлях від молодшого до головного наукового співробітника. Ним досліджений і узагальнений величезний пласт першоджерел не тільки з історії Німеччини та українсько-німецьких стосунків, а й з історії країн Центральної і Південно-Східної Європи та міжнародних відносин.

У творчому доробку І. М. Кулинича понад 320 наукових і науково-популярних праць, що дістали високу оцінку наукової громадськості не тільки в Україні, а й в інших країнах. Деякі з них були перевидані в Німеччині.

Останнім часом у колі наукових інтересів Івана Марковича стала малодосліджена проблема в нашій історіографії — історія німецьких поселень в Україні. Ним підготовлена монографія "Нариси з історії німецьких колоній в Україні", в якій розкриваються процеси заселення окремих районів нашої країни німецькими колоністами, їх економічне, суспільно-політичне та духовне життя.

І. М. Кулинич успішно поєднував наукову діяльність з педагогічною роботою. Він, фактично, був одним із засновників в Україні школи германістики. Сьогодні, напевно, немає в нашій країні дослідника історії Німеччини, або українсько-німецьких стосунків, який не відчув благотворного

впливу Івана Марковича. Під його науковим керівництвом підготовлено і захищено 10 кандидатських дисертацій, він надавав консультації при написанні докторських дисертацій, виступав з лекціями в українських та зарубіжних вузах, брав активну участь у роботі міжнародних і національних наукових конгресів, конференцій, симпозіумів тощо, був членом Ради центру німецьких історичних досліджень при Інституті загальної історії Російської Академії наук, членом кількох вчених рад по захисту дисертацій, членом редколегії ряду національних видань, вів активну громадську роботу.

Плідна наукова і громадська діяльність І. М. Кулинича гідно оцінена в нашій країні. До бойових відзнак — орденів Вітчизняної війни I та II ступенів і багатьох медалей — додалися орден Трудового Червоного Прапора, медаль “За доблесну працю”, Почесна грамота Президії Верховної Ради України, премія ім. Д. З. Мануїльського Президії НАН України тощо.

Світла пам’ять про Івана Марковича Кулинича — відомого вченого, чуйну і прекрасну людину, щирого друга надовго залишиться у вдячній пам’яті колег, в серцях рідних і друзів.